

Pusztulnak a hajó-óriások.

Hamburg, november 30. A Hamburger Fremdenblatt az angol admirális november 23-án megjelent hivatalos veszteségi listájában, amelyet a Times közöl, a német tengeralattjáró zászló alatt megsemmisített Hawke háromszázötven emberén kívül a Penbow dreadnought hetvenkilenc embere és a Collingwood dreadnought háromszázötven embere is fel van sorolva. A két dreadnoughtról az angol admirális eddig sem azt nem jelentette, hogy megsemmisültek, sem azt, hogy harcban állának vagy megrongálódtak volna. Veszteségeik után ítélve tehát a két hajó vagy aknába ütközött vagy torpedó lövéstől semmisült meg.

AZ ELSÜLYEDT „U. 18.”

Amsterdam, november 30. Az „U. 18.” német tengeralattjáró elsüllyedéséről a Garry torpedóvadász egyik matróza, aki segített

a megmentett legénység partraszállításában, a következőket mondotta el:

Egy patrouillet végző járómű nem messze a kikötőtől észrevette a német tengeralattjáró hajót. Erre a Garry parancsnoka rögtön kifutott a hajójával a kikötőtől és üldözőbe vette az „U. 18.”-at. A tengeralattjáró egészen felmerült a vízből és teljes személyzete a fedélzeten volt. Azt hittük, meg akarják magukat adni a mi hadihajóinknak, amidőn egyszerre váratlanul elsüllyedt az „U. 18.” és legénysége a hullámokba vetette magát. A Garry csónakjai kimentették őket a vízből. A foglyok elmondták, hogy sorsolást rendeztek maguk közt, ki áldozza fel az életét. A gépészre esett a sors választása. Erre a gépész lement a tengeralattjáró alsó helyiségébe, kinyitotta a szelepet és együtt süllyedt el a hajóval.

Oroszország is becsapottnak érzi magát.

Berlin, november 30. Stockholmból jelentik: A pétervári körök hangulatát írja le a Daily Mail tudósítója, aki a következőket jelenti: Mikor a háború első tíz napjában Franciaországban hallottam a kérdést: „Miért nem sikerül az oroszoknak gyorsabban eredményt elérniük?” Kissé különössé hatott rám, mikor Pétervárott ugyanezt a szemrehányást hallottam: „Mily lassan működnek az angolok és a franciák! Miért nem tudják a németeket Belgiumból és Franciaországból kiűzni?” Az oroszok a nyugati harctér eseményeit nagyon különösnek tartják és az a véleményük, hogy a szövetségesek ott csak igen jelentéktelen eredményeket értek el. Természetes, hogy az oroszok nagy tömege nem tudja az ottani eseményeket megérteni, mert a legtöbbször fogalmuk sincsen róla, milyen a helyzet odalenn. De az intelligensebb osztályok nagy része se kíséri figyelemmel, hogy mi történik a nyugati harctéren.

Az orosz lapok telve vannak háborús hírekkel, de a közvélemény úgy találja, hogy e hírek napról-napra egyformák. Nem is lehet csodálkozni felette, hogy az olvasók gyorsan keresztül futják a kormány táviratait és azt mondják, hogy a nyugati harctéren megint nem történt semmi, hiszen a lapok még azt se tudják, hogy az egyes helységek hol és merre fekszenek. Nem értik itt, hogy Franciaország miért nem küld újabb csapatokat a harctérre.

Hol van tulajdonképpen a francia hadsereg? — kérdezte tőlem egy magasrangu hivatalnok. — Nekünk azt mondták, hogy Franciaország négymillió hadseregét mozgósíthat. Most azt halljuk, hogy a valóságban legfeljebb két és háromnegyed millió lett behíva, de, amint mi tudjuk, csak egy millió van a harctéren. Hol van tehát a többi? Még kevésbé értik meg az oroszok, hogyan lehet egy hadsereget önkéntesekből toborozni, mint Angliában. Anglia tudta, hogy Németország készül a háborúra, hajókat és Zeppelineket épít, hogy Angliától elvegye a tengeri hatalmat. Hogyan elégedhetett meg Anglia ilyen kis hadsereggel? Ez az általános vélemény és Pétervárott az emberek csalódottan érzik magukat, azt hiszik, hogy épp úgy csatlódtak Franciaországban, mint Anglia erejében.

ZEPPELINEK LENGYELORSZÁGBAN.

Zürich, november 30. Pétervárról jelentik: Tegnapelőtt egy Zeppelin léghajó jelent meg Varsó fölött és két bombát dobott le. Egy másik Zeppelin Plock fölött ejtett le két bombát.

Megkezdődött a téli hadjárat.

— Hó és fagy a harctereken. —

(Saját tudósítónktól.) Hóhavást jelentenek napok óta a flandriai harctérre, egy méter magasan fekszik a hó Szerbiában. Hó és fagy van a lengyelországi harmezőn: így hát a tél bevonult mindegyik csataterre. Nyáron kezdődött a hadjárat, nyomasztó hőségben indultak utnak csapataink és most a hó és hideg miatt szenvednek bátor harcosaink és a fagy gátolja a hadsereget mozgulataiban. Megkezdődött a téli hadjárat, amely sokban különbözik a nyári háborútól és amely különös intézkedéseket kíván meg.

Az özönével érkező adományok és a hadvezetőség előzetes gondoskodása ellenére is fölmerül a kérdés, hogyan fogják derék katonáink a telet a lövészárkokban kibírni.

A közönség nagy részének téves képze van azonban a lövészárkokbeli életről. A harcosok nem fekszenek huszonnégy óra hosszat a legelső árokban, vállhoz szorított puskával, hogy folyton löhessenek, hanem mindig csak egy részük van ott, hogy az ellenéget szemmel tartsa és löjjen azokra, akik eléggé óvatlanok kibújni az ellenséges lövészárkból. Az első árokban fekvő legénységet szabályos időközökben leváltják.

A többi földbe vájt barlangokban időzik, amelyek a lövészárkokból nyílnak. E földalatti lakások kényelmét egyre növelik, úgy, hogy tűrhető védelmet nyújtanak most a hideg ellen is. Szalmát, takarókat, pokrócokat és más hasonló, meleget tartó holmit terítenek a padozatára és kis kályhákat is helyeztek el már igen sokban.

Igy hát huszonnégy óráig már ki lehet tartani bennük a hideget. Ez idő leteltével az egész lövészárkok legénységét leváltják és hátrább viszik, ahol már nagyobb kényelemben pihenhetik ki a fáradalmakat.

Egész sátoztáborokat vertek a tűzvonal mögött, amelyekben — az orosz-japán háború tanúsága szerint — hosszabb ideig is ki lehet bírni a hideget. E háború tanúságait különben hadvezetőségünk alaposan kihasználta és még a béke idején megtett minden intézkedést, hogy felkészülten nézhessen téli hadjárat elé is. A száraz hideget különben — még ha nagy is — sokkal könnyebben elviselik katonáink, mint az esős, nedves őszi időt.

Lengyelországban a fagy igen előnyös nekünk, mert járhatóvá tette az eddig földázott, mocsaras utakat. Sok olyan országot, amely ágyuk s trén számára járhatatlan volt, a fagy következtében egyenrangúvá vált a legjobb műutal; mocsarakban éppen úgy lehet operálni, mint a száraz földön, mert a vastag jég minden terhet kibír. A legtöbb folyó is befagy és így hadműveleteinket, különösen Lengyelországban, könnyebb lesz elvégezni.

Nagy változást okoz a tél a tábori föld-

erősítésekben, mint arra a minap közölt be-
szélgetésében Hindenburg is rámutatott.

Az oroszok rendkívül ügyesek ugyanis a lövészárkok és megerősített tábori állások készítésében; hamar elkészültek az ásással, az árok teljesen megvédte őket és a németeknek így nagy nehézségeket okoztak. Ha a föld keményre fagy, legtöbbször lehetetlen lesz ilyen állásokat a földbe ásní és így szemtől-szembe kell állaniok majd a vitéz magyar katonákkal, akiknek kiválósága az ilyen harcokban fog csak igazán érvényesülni.

Nyugat-Lengyelországban, ahol csak nyomorúságos falvak vannak, katonáink kénytelenek folyton táborozni; nagy hasznát veszik tehát a hordozható sátraknak. A kísérletek bebizonyították, hogy még nagy hidegben is, a havon vert sátrakban tűrhető a hőmérséklet.

Nagyon nehéz ellenben a téli hadjárat egyes vidéken, mint például Szerbiában vagy a török-orosz határvidéken. Ott az utakat magas hó borítja és teszi járhatatlannokká. Hogy ennek ellenére sem kell szünetelniök a hadműveleteknek, azt például a Sipka-szorosi harcok is mutatják.

Bizonyos, hogy a tél nem fogja a mi bátor csapataink szerbiai előnyomulását sem föltartóztatni.

Háborús ülés a t. Házban.

(A király a magyar nemzetről.)

A magyar ellenzék loyaltása.)

(Saját tudósítónktól.) A hadi ülésszak mai, egyetlen érdemleges ülését hosszas tanácskozások előzték meg, főként az ellenzék tárgyalta hosszasan és intenzíven azon, hogy ellenzéki álláspontjukat összeegyeztessék a komoly idők parancsolta méltóságteljes harmóniával. A függetlenségi párt már tegnap megfogalmazta deklarációját és elhatározta, hogy Károlyi Mihály gróf a javaslatok érdemi tárgyalása előtt szót kér és ebben leszögezi a párt régi álláspontját úgy a katonai kérdésekben, mint a román kérdésben, kijelenti azt is, hogy a kormány iránt táplált véleménye nem változott, de a súlyos idők tekintetével nem is nehezíti most a kormány dolgát a disszonanciák kiélesítésével. Ugyanezt kijelenti enyhébben és főként a katonai kérdésekben a 67-es álláspontnak megfelelően Andrássy Gyula gróf, — aki az éjjel a Nemzeti Kaszinóban Tisza Istvánnal találkozott, — Rakovszky István és Vázsonyi Vilmos. Felszólal Tisza István is, aki a deklarációkra higgadtan, pregnánsan és az egyes ellenzéki vezetők s pártok loyaltását elismerve, válaszol. Ugyancsak módosításokat fog ajánlani a hadbavonultak segélyezésének javaslatánál, amelynek több passzusa ellen agyaly merült fel. Ugyanekkor tájékoztatni fogja az országot az általános helyzetről is. Az ellenzéki álláspont tisztázása céljából féltizkor az ellenzéki pártok a kupolacsarnokban értekezletre gyűltek.

A Ház ülését Szász Károly alelnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg. Jelenti, hogy alkotmányos gyakorlatunk szerint Ő. es. és apostoli kir. Felsége elé a miniszterelnök ur útján eljuttatta a Ház üdvözlő táviratát.

Felolvassa Felsége választáviratát: Az országgyűlés képviselőházának Ön által előterjesztett hódolatát szíves köszönettel fogdom. Különös megelégedéssel tölt el a képviselőház együttérzésének és áldozatkészségének biztosítása a mai időben, amidőn az egész magyar nemzet hősi küzdelemben a haza ellenségei ellen bizonyosságát adja őseitől örökölt hazafias és hadi erényeinek.

Az előadó után Tisza István gróf miniszterelnök szólalt fel. Azzal kezdte beszédét, hogy azok, akik felelősség mellett az ország ügyeit intézik, nem beszélnek, hanem cselekszenek.

— Ez a háború — ugymond — elkerülhetetlen szükségesség volt. Egyes nagyhatalmak megirigyelték Európa egyik virágzó nagyhatalmának fejlődését; másikának békeszeretét pedig gyöngeségnek minősítették.